

DEN RELIGIØSE ULIGHEDS TRIUMF.

Om ”katolikker for ligheds” nederlag i Højesteret
af Jørgen Nybo Rasmussen

I november 2007 tabte vi ”Katolikker for lighed blandt trossamfund i Danmark” den sag i højesteret, som vi havde foranlediget for at få fjernet visse uligheder mellem vilkårene for folkekirken og de andre trossamfund. Siden da har der været tavshed om sagen. Det lykkedes ikke at appellere sagen til den europæiske menneskeretsdomstol. Vort nederlag har sikkert bidraget til, at det danske religionspolitiske system, ”folkekirkeordningen”, nu står stærkere end nogensinde. Det mærker man klart i den politiske debat. Før var der en vis opbakning til vore synspunkter, men de er nu næsten helt forstummet. Ganske vist hævder partier på venstrefløjén stadig, at de ønsker en adskillelse af stat og folkekirke i Danmark. Uden en vis selvstændighed overfor staten vil ligestilling mellem folkekirken og andre trossamfund ikke være mulig. Men der er ingen reel debat derom. Tværtimod konsoliderer den borgerlige koalition folkekirkeordningen fastere end nogensinde. Den ses som et led i den danske samfundsmodel, der ikke står til diskussion!

Samtidshistorisk må denne situation forstås på baggrund af de seneste års danske politik. For første gang siden Tredveårskrigen i 1600-tallet fik Danmark et fjendebillede, der ikke var en nabostat eller en totalitær europæisk ideologi, men som beroede på en fremmed religion, nemlig islam. Udenrigspolitisk stillede vi os på USA's side som aktivt krigsførende for at pacificere den islamiske terrorisme og få indført demokrati i Irak og Afghanistan. Indenrigspolitisk bragte vi store ofre – tilmed af vore egne idealer - for at bekæmpe den reelle eller indbildte fare i selve Danmark. De mange indvandrere fra muslimske lande, der allerede var mistænkte som kyniske snyltere på vores velfærdsstat, blev nu yderligere opfattet som en trussel mod vores kristne danske kultur. En national og kulturel oprustning med det formål at forsvare og styrke de danske værdier mod islamiseringens fare fik vind i sejlene. Regeringens stramme udlændingepolitik og stadig barskere integrationskrav fik opbakning fra folkets flertal.

I dette politiske klima fik vore bestræbelser for at udskille folkekirken fra staten og at skabe større lighed mellem trossamfundene svære vilkår. Var de blev gennemført, ville de jo have svækket den nationale sammenhængskraft og givet ikke alene andre kristne kirkesamfund, men også islam større frihed og bedre vilkår. For nok proklameres religionsfriheden højlydt som en af vore centrale demokratiske værdier. Men det betyder ikke ”religionslighed”. Den evangelisk-lutherske kirke fastholdes uændret som den eneste statsstøttede religion. Det var denne ”folkekirkeordning”, højesterets dom stadfæstede og dermed gav et kraftigt retligt håndslag. Også fremover må alle danskere, hvad enten de er kristne eller har en anden religion eller slet ingen, bøje sig for folketingets kirkelige lovgivning, simpelthen fordi de er danske borgere. Kammeradvokaten understregede hele tiden som det afgørende argument imod vores kritik, at ”den danske folkekirke er et statsligt forvaltningsorgan”. Det indebærer, at man som dansk statsborger simpelthen må underkaste sig dens politiske særstilling og rette sig efter de dermed forbundne krav. .

Også i fremtiden må vi alle lade vore børns fødsel og vores død registrere af folkekirken og gennem vores statsskat være med til at betale folkekirkepræsternes løn og pension. I manges øjne er disse krav så bagatelagtige, at det nærmest var lidt latterligt af os overhovedet at gøre ophævelser over dem endsige at bringe dem for retten! Højesterets dom hævder jo også, at de ikke krænker religionsfriheden. Dette kan umiddelbart synes rigtigt. I sig selv hindrer disse regler jo ikke nogen i at leve som katolik, baptist, hindu eller muslim i Danmark. Det var nu faktisk heller ikke, hvad

vores klage gik ud på. Vi påstod ikke, at forskelsbehandlingen umiddelbart krænker den religiøse frihed, men at den strider mod den religiøse ligestilling i samfundet, som må være rimelig i et demokrati, og som menneskeretserklæringerne forlanger. Men Retten reducerede vores klage over de ulige vilkår for medlemmer af folkekirken og af andre trossamfund til et spørgsmål om økonomisk balance. Et regnestykke blev opstillet for at vise, at de skattefradrag, medlemmerne af godkendte trossamfund i Danmark har ret til, mere end opvejer deres bidrag til folkekirkens præstelønninger. Bortset fra, at regnestykkets præmisser var tvivlsomme, ignorerede man dermed, hvad der for os var sagens kærne, nemlig at vi imod Den danske Grundlovs §§ 68 skulle yde bidrag til et andet kirkesamfunds forkyndelse end vort eget, mens det omvendte ikke var tilfældet.

Vort nederlag i Højesteret passede altså ualmindelig godt til den siddende regerings religionspolitik. Den evangelisk-lutherske folkekirkes særstilling i den danske stat måtte ikke anfægtes! Skønt også mange i folkekirken tvivler på, om denne særstilling virkelig er en fordel for den kristne tro, ønskes ingen ændring heraf. Folkekirken som statskirke er en alt for vigtig faktor til at garantere den nationale sammenhængskraft. Kammeradvokaten havde jo helt ret i, at den er statens forvaltningsorgan. Det er alene Folketinget, der giver denne kirkes love, den styres og administreres af den politisk udnævnte kirkeminister, og dens gejstlige er statens tjenestemænd. Skønt Danmarks grundlovs § 66 lovede det for 160 år siden, skal den derfor fortsat ikke have nogen egen forfatning! – Men mange andre end vi spørger, om denne statsprotektion er en beskyttelse eller snarere et kvælertag? Og kan de næsten 20% af befolkningen, der ikke er medlemmer, fortsat være tjent med dette religionspolitiske system? Højesterets dom har i hvert fald betydet, at den religiøse ulighed nu triumferer i Danmark, som det ikke er set siden enevældens dage.

Spørgsmålet er nu, om denne sejr for den bestående folkekirkeordning er en ægte og holdbar løsning, eller om der er tale om en pyrrhussejr, som let kan vende sig til det modsatte? Selve de befolkningsmæssige realiteter peger givetvis i den retning. Den multikulturelle og multireligiøse virkelighed, vi lever i og fortsat vil leve i, kan ikke i det lange løb ignoreres. I de kommende år vil procentvis stadig flere danskere stå udenfor folkekirken. Indvandringen vil fortsætte, og der vil desuden procentvis fødes flere børn af indvandrere end af ”etniske danskere”. Nogle vil tilhøre andre religioner eller kirkesamfund, mens andre vil stå udenfor enhver religion. Den islamiske terrorisme, der fremkaldte den nye nationalreligiøse oprustning, vil sikkert snart blive overvundet eller i det mindste stærkt reduceret. Især vil de store muslimske lande i egen interesse bekæmpe den. Også de fleste muslimer i de vestlige lande vil vende sig imod dette misbrug af deres tro. Så vil de demokratiske krav om frihed og lighed for alle fredelige trossamfund få ny styrke. Det må jo også ske, for at vore egne idealer igen kan blive troværdige. For alvorlige folkekirkekristne vil den statslige gangkurv føles stadig mere snærende, og den for længst lovede kirkeforfatning vil blive krævet gennemført. Så først vil den lutherske kirke i Danmark blive en fri folkekirke for dem, der reelt deler dens trosbekendelse. På den måde vil den komme på lige fod med andre trossamfund, hvilket også vil lette det økumeniske samarbejde. Det mål vil da blive nået, som vi ”Katolikker for lighed” har kæmpet for, nemlig at man i Danmark ikke mere sammenblander stat og kirke, men at man til alles gavn giver kejseren (staten), hvad kejserens er, og Gud, hvad Guds er.